

УДК 631.12

DOI: 10.15587/2313-8416.2019.164257

АНАЛІЗ СПЕЦИФІКИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ВІЙСЬКОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

© С. О. Каплун

Проведено аналіз категорії капіталу як чинника безперервності та ефективності фінансового забезпечення Національної гвардії України, що дало змогу уявити концептуальні основи трансформації капіталу. Виконано дослідження технологічного рівня спостереження капіталу військових підрозділів як циклічного процесу, що створило умови для забезпечення гармонійного розвитку фінансового забезпечення військових підрозділів Національної гвардії України. Проведено аналіз проблематики створення спеціальної системи інформаційного забезпечення та людського чинника для фінансового забезпечення Національної гвардії України, що дозволило окреслити напрямки використання IDEF-методології для проектування складних процесів фінансового забезпечення військових підрозділів

Ключові слова: капітал, Національна гвардія України, фінансове забезпечення, військові підрозділи, командування

1. Вступ

Ефективне вирішення питань забезпечення боєздатності військових підрозділів Національної гвардії України виявляється можливим лише за умови досягнення належного рівня систем забезпечення. Серед спектру основних видів систем забезпечення центральне місце посідає система фінансового забезпечення, яка є ключовою основою підтримки всієї інфраструктури військових підрозділів Національної гвардії України та виступає єдиною ланкою логістичних процесів, процесів тилового, матеріально-технічного забезпечення, речового забезпечення та інформаційної підтримки діяльності військових підрозділів.

Належна організація системи фінансового забезпечення становить також підґрунтя для ефективної взаємодії підрозділів Національної гвардії України з колегами міжнародної військової спільноти. Адже високий рівень фінансової підтримки військових підрозділів дозволяє реалізовувати міжнародні програми співробітництва. Саме тому аналіз специфіки управління фінансовим забезпеченням військових підрозділів Національної гвардії України на сьогодні є актуальною задачею.

2. Літературний огляд

У науковій праці [1] пропонується комплексний підхід стосовно управління системами забезпечення військових підрозділів. В роботі [2] розглядаються питання оптимізації фінансових ресурсів в контексті управління інформаційними потоками логістичних процесів підрозділів Національної гвардії України. У дослідженні [3] пропонується методичні засади вдосконалення управління якістю процесів господарювання з урахуванням проблематики покращення фінансового забезпечення.

В науковій праці [4] пропонується огляд та виділяються перспективні напрямки оптимізації фінансового забезпечення військових підрозділів у країнах НАТО. Порівнянню військових і цивільних фінансів господарської діяльності присвячена робота [5]. У дослідженні [6] подано систематизацію засобів фінансового забезпечення для надійного тилу військових підрозділів. В роботі [7] проаналізовані особливості здійснення управління грошовими потоками для потреб військових підрозділів США. В науковій праці [8] наводиться описання ролі та місця фінансів військових підрозділів при організації ланцюжків постачань. Аналіз питань оптимізації фінансових ресурсів при управлінні запасами наведений у дослідженні [9]. Аналіз практики фінансового забезпечення військовослужбовців армії США поданий в роботі [10].

В результаті аналізу літературних джерел виявилася відсутньою систематизація основних аспектів стосовно управління фінансовим забезпеченням військових підрозділів Національної гвардії України.

3. Мета та задачі дослідження

Метою дослідження є аналіз управління фінансовим забезпеченням військових підрозділів Національної гвардії України.

Для досягнення мети були поставлені наступні задачі:

1. Аналіз категорії капіталу як чинника безперервності та ефективності фінансового забезпечення Національної гвардії України.

2. Дослідження технологічного рівня спостереження капіталу військових підрозділів як циклічного процесу.

3. Аналіз проблематики створення спеціальної системи інформаційного забезпечення та людського чинника для фінансового забезпечення Національної гвардії України.

4. Аналіз категорії капіталу як чинника безперервності та ефективності фінансового забезпечення Національної гвардії України

Зростання динамічності, ймовірності економічних процесів фінансового забезпечення військових підрозділів Національної гвардії України, їх ускладнення вимагають перегляду концептуальних засад. Зокрема, слід звернути увагу на те, що безперервність та ефективність фінансового забезпечення тепер значною мірою буде залежати від умінь командування підрозділів Національної гвардії України працювати з такою категорією, як капітал. Проблема капіталу є не тільки практичною, а й теоретичною, бо ця категорія була і залишається центральною для більшості ринкових економічних теорій.

Причому капітал зберігається перманентно як характерний циклічний процес, щоб виробництво було успішним, але капітальні блага, в які він трансформується, руйнуються, змінюють форму, щоб капітал постійно існував. І якраз цією трансформацією треба керувати для створення належних умов фінансового забезпечення військових підрозділів Національної гвардії України.

Для ілюстрації особливостей існування фінансових благ наведемо приклад з матеріальними ресурсами. Вони під час руху від постачальника до споживача через виробничий цикл підприємства набувають різних форм:

- вантажу, що транспортується від постачальника;
- запасів матеріалів та сировини на складах підприємств;
- незавершеного виробництва, яке знаходиться на різних стадіях технологічного циклу;
- запасів готової продукції, що зберігається на складі.

Тобто матеріальні ресурси, як частина капіталу, утворюють послідовність капітальних благ, які, руйнуючись в одній формі, з'являються в наступній. Управління цим процесом сприяє збереженню капіталу як складної циклічної системи, що формує відтворювальні процеси підприємства.

Як існування, та і зміни конкретного капіталу відбуваються лише у взаємодії з іншими капіталами (точніше – у взаємодії власників капіталів). Вся система капіталів об'єктивно впорядкована, і основою цього порядку є процес обміну у відкритих економічних системах матерією, енергією та інформацією. При цьому відбувається безперервна самоорганізація капіталів – ускладнення та впорядкування, а обмін здійснюється не тільки на основі створення і руйнування капітальних благ, а й в умовах раціональної та ірраціональної поведінки власників. У зв'язку з цим для збереження капіталу, який становить фінансове забезпечення військових підрозділів Національної гвардії України, необхідно визначити та науково обґрунтувати інструменти розв'язання суперечностей в цих попарних процесах та якостях. Пошук таких ін-

струментів вже давно іде як на основі розвитку теорії пізнання, так і на основі накопичення та наукового узагальнення практики управління фінансовими ресурсами.

Вивчаючи зарубіжний досвід роботи з капіталом, слід зважити на те, що проблеми, з якими зустрічаються представники командування військових підрозділів в процесі управління фінансовим забезпеченням, можна вирішити не тільки і не стільки орієнтуючись на надбання зарубіжної науки та практики господарювання, скільки на розуміння власної ситуації і власних можливостей.

5. Результати дослідження та їх обговорення

Подальший розвиток теорії існування капіталу в часі та практики управління фінансовим забезпеченням військових підрозділів може забезпечити парадигма пізнання динаміки складних явищ світу, що опирається на поняття «циклу».

Циклічність процесів не обходили увагою дослідники різних часів та епох, і в результаті було сформульовано кілька суттєвих характеристик циклу:

- завершеність певного процесу певним запланованим результатом;
- повторюваність окремих процесів розвитку;
- наявність передачі системо генетичної інформації («пам'яті» системи) від одного покоління результатів іншому;
- замкнутість впорядкованості частин процесу, стадій.

Збереження циклічності як конструктивної характеристики капіталу, залежить від його взаємодії з навколишнім середовищем, динаміка якого має також циклічну природу.

Щоб гармонійно розвивати фінансове забезпечення військових підрозділів Національної гвардії України, командування повинно розуміти закономірності перебудови зовнішніх структур для того, щоб несуперечливо поєднувати відтворювальні процеси свого капіталу з циклами інших капіталів.

Перехід до технологічного рівня спостереження капіталу як циклічного процесу вже визначився як проблема і знаходить своє вирішення. Перелічимо лише частину таких напрямків: теорія бізнес-процесів, логістика, реінжиніринг, IDEF-методології інформаційного забезпечення менеджменту.

Зокрема, перехід до управління фінансовим забезпеченням військових підрозділів через бізнес-процеси дозволяє краще узгодити інтереси постачальника та командування.

Логістика рекомендує вивчати та удосконалювати відтворювальний цикл капіталу тільки як органічну сукупність поточних процесів певних різновидів капітальних благ (матеріальних, трудових, фінансових та інформаційних). Поєднання теорії поточних процесів і теорії циклів дозволяє визначати та розв'язати конкретні протиріччя, що виникають між етапами управління фінансовим забезпеченням. Логістика рекомендує обирати у якості критеріїв, які оцінюють потоки капітальних благ і дозволяють приймати рішення відносно капіталу, вартість потоків та тривалість їх існування в певній формі.

Логістика визначає також якісні та кількісні ознаки капіталу. З її позицій якість капіталу залежить від того, наскільки надійно відтворюється кожна складова його циклу. Кількісно існування капіталу в часі можна зміряти як швидкість зміни числа подій, що характеризують його стан, за обраний період часу. При наявності такої оцінки можна керувати потоковим процесом управління фінансовим забезпеченням, не змінюючи події (вони незворотні), а змінюючи модель їх перебігу. Ця модель обов'язково повинна орієнтувати командування військових підрозділів Національної гвардії України на задоволення своїх потреб тільки узгоджено з інтересами навколишнього середовища.

Практика використання логістики в управлінні капіталом показує, що, використовуючи логістичний комплекс для моделювання впливу різних подій на управління фінансовим забезпеченням в цілому, командування отримує можливість прогнозування та вибору кращих варіантів збереження фінансових ресурсів військових підрозділів з врахування зовнішнього впливу.

Безумовно, управління фінансовим забезпеченням вимагає створення спеціальної системи інформаційного забезпечення. Для цього, як показує практика, доцільно використовувати IDEF-методології. В управлінні циклом капіталу набуває критичної ваги узгодження різних за природою потоків і вимагає поєднання дій різних спеціалістів. IDEF-методології якраз дозволяють колективно проектувати складні процеси на основі системного підходу. Слід зважати на те, що система комунікацій військових підрозділів при цьому ускладнюється і вимагає нових організаційних форм взаємодії осіб, які приймають рішення, відносно, зокрема поточних процесів ресурсів тилового забезпечення та капіталу в цілому.

Досить складним, наприклад, є такий аспект формування системи управління фінансовим забезпеченням як врахування людського чинника. Через наявність соціальних феноменів в актах існування капіталу стають необхідними аспекти вивчення військових підрозділів як складних структур, що мають

свою поведінку. Крім цього, в зв'язку з посиленням ролі в процесах фінансового забезпечення інтелектуального потенціалу людини, на увагу заслуговують не тільки соціальні, а й психологічні умови та фактори існування капіталу.

Побудова практичних рекомендацій відносно управління фінансовим забезпеченням як цілісним циклічним процесом ускладнюється ще і через те, що розрив циклу відбувається не тільки через помилки командування військових підрозділів. Для того, щоб зменшити залежність від них чи забезпечити вихід з кризи з найменшими втратами капіталу, необхідно володіти засобами реінжинірингу бізнес-процесів. Але його технології поки ще не доведені до такого рівня, щоб їх можна було надійно використовувати практично.

6. Висновки

1. Проведено аналіз категорії капіталу як чинника безперервності та ефективності фінансового забезпечення Національної гвардії України. Це дало змогу уявити концептуальні основи трансформації капіталу з метою подальшого управління процесами тилового та фінансового забезпечення військових підрозділів Національної гвардії України;

2. Виконано дослідження технологічного рівня спостереження капіталу військових підрозділів як циклічного процесу, що створило умови для забезпечення гармонійного розвитку фінансового забезпечення військових підрозділів Національної гвардії України шляхом несуперечливого поєднання відтворювальних процесів свого капіталу з циклами інших капіталів;

3. Проведено аналіз проблематики створення спеціальної системи інформаційного забезпечення та людського чинника для фінансового забезпечення Національної гвардії України. Це дозволило окреслити напрямки використання IDEF-методології для колективного проектування складних процесів фінансового забезпечення військових підрозділів Національної гвардії України на основі системного підходу.

Література

1. Heydari M., Sharbafchi M. Management of Substance use Disorder in Military Services: A Comprehensive Approach // *Advanced Biomedical Research*. 2017. Vol. 6, Issue 1. P. 122. doi: http://doi.org/10.4103/abr.abr_283_16
2. Соколовський С. А., Науменко М. О. Аналіз особливостей управління інформаційними потоками логістичних процесів підрозділів Національної гвардії України // *ScienceRise*. 2018. № 2 (43). С. 19–21. doi: <http://doi.org/10.15587/2313-8416.2018.123606>
3. Науменко М. О. Вдосконалення управління якістю продукції високотехнологічних підприємств // *Вісник економіки транспорту і промисловості УДУЗТ*. 2018. № 62. С. 335–342.
4. Military Combat Deployments and Substance Use: Review and Future Directions / Larson M. J., Wooten N. R., Adams R. S., Merrick E. L. // *Journal of Social Work Practice in the Addictions*. 2012. Vol. 12, Issue 1. P. 6–27. doi: <http://doi.org/10.1080/1533256x.2012.647586>
5. Skimmyhorn W. L. Comparing Military and Civilian Household Finances: Descriptive Evidence from Recent Surveys // *Journal of Consumer Affairs*. 2016. Vol. 50, Issue 2. P. 471–483. doi: <http://doi.org/10.1111/joca.12109>
6. Гороховський Є. Тил Збройних Сил України: надійність в ім'я боєздатності // *Військо України*. 2011. № 1. С. 26–29.
7. Башкиров Н., Хаирбеков З. Концептуальные основы тылового обеспечения Вооружённых сил США // *Зарубежное военное обозрение*. 2014. № 5. С. 28–33.
8. Gilmore D. A. Decade of Supply Chain Management. *Supply Chain Digest*, 2010. 15 p.

9. Линдерс М. Р., Фирон Х. Е. Управление снабжением и запасами. Санкт-Петербург: ООО «Виктория плюс», 2003. 768 с.

10. Єфімова В. В., Богайчук В. Ж. Фінансове забезпечення військовослужбовців армії США // Вісник Національного університету оборони України. 2013. № 4 (35). С. 303–308.

*Рекомендовано до публікації д-р військових наук Дробаха Г. А.
Дата надходження рукопису 12.03.2019*

Каплун Сергій Олексійович, начальник кафедри, кафедра технічного та тилового забезпечення, Національна академія Національної гвардії України, майдан Захисників України, 3, м. Харків, Україна, 61001
E-mail: serj_kap@ukr.net

УДК 331.528: 802.0:681.324
DOI: 10.15587/2313-8416.2019.164228

АНАЛІЗ СПЕЦИФІКИ ТРЕНІНГУ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ЧЕРЕЗ ІНТЕРНЕТ

© Л. В. Морозова

У дослідженні проведено аналіз загальних особливостей використання мережі Інтернет для проведення тренінгу підрозділів Національної гвардії України, що дало змогу окреслити основні області результативного навчання військовослужбовців. Виконано дослідження основних етапів проведення тренінгу професійних знань підрозділів Національної гвардії України через Інтернет. Це дозволило визначити основні види діяльності з вдосконалення інформаційної бази військових підрозділів. Сформовано перелік основних питань, вирішення яких забезпечує успішну реалізацію тренінгу професійних знань підрозділів Національної гвардії України через Інтернет

Ключові слова: тренінг професійних знань, Національна гвардія України, мережа Інтернет, військовий підрозділ

1. Вступ

Реалізація сучасних методів інформаційної підтримки функціонування військових підрозділів у великій мірі залежить від рівня професійної освіти військовослужбовців. Особливо, коли складність програмних продуктів, що лежать в основі інформаційних систем, вимагає від військовослужбовців постійної роботи над самоосвітою. Цього ж вимагають процеси підтримки інформаційних систем, якість функціонування яких повністю залежить від рівня підготовки фахівців. Найбільш затребуваним в даний час є навчальні системи електронного навчання та тренінгу професійних знань через Інтернет, що використовують всі сучасні досягнення в галузі комунікаційних і мережних технологій. При цьому досить важливим моментом у використанні таких систем є можливість об'єктивного оцінювання якості та продуктивності систем електронного навчання та тренінгу професійних знань через Інтернет.

Командування військових підрозділів Національної гвардії України досить серйозно ставиться до забезпечення і підтримки високої якості інформації для прийняття рішень, прагнучи при цьому отримати максимальну користь від застосування інформаційних систем та об'єктивну можливість підвищити результативність діяльності.

В цих умовах на сьогодні виявляється вельми актуальним завдання аналізу особливостей проведення тренінгу професійних знань підрозділів Національної гвардії України через Інтернет.

2. Літературний огляд

В дослідженні [1] розглядаються особливості розробки та реалізації електронних навчальних ресурсів. В роботі [2] систематизовано особливості структури електронного навчального видання в мережі Інтернет. У науковій праці [3] пропонуються концептуальні основи автоматизації процесу управління сучасним закладом вищої освіти. В дослідженні [4] пропонується технологія управління інформаційною системою навчання. Питання визначення ефективності навчання через Інтернет викладені в роботі [5]. У науковій праці [6] систематизовано статистичні дані про використання мережі Інтернет для навчання та тренінгу професійних знань. В роботі [7] формуються можливі шляхи розробки гіпермедіасистем електронного навчання та тренінгу професійних знань. В науковій праці [8] наводяться дані про використання систем навчання через Інтернет у військових підрозділах країн НАТО. Досвід створення та функціонування тренінгу професійних знань через Інтернет у західноєвропейських країнах акумульований в роботі [9]. Аналіз питань досягнення якості професійної діяльності через тренінг знань в Інтернет наведені в дослідженні [10].

Аналіз спеціалізованої літератури засвідчує, що визначені напрями досліджень більшою частиною не розкривають системно особливостей проведення тренінгу професійних знань підрозділів Національної гвардії України через Інтернет.